

Alueellinen yritystoimintatilasto 2016

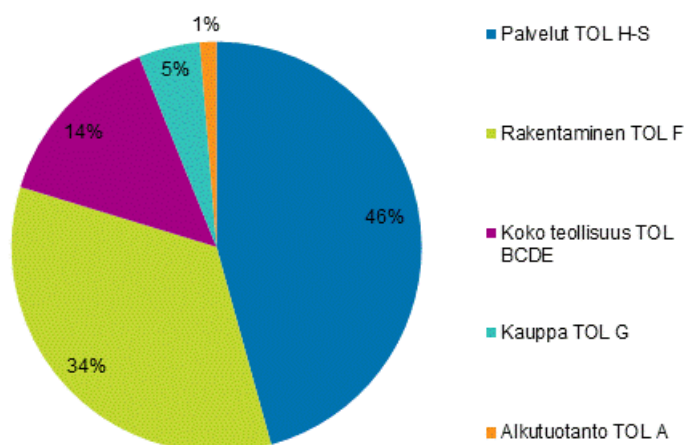
Toimipaikkojen tuotannon bruttoarvo kasvoi vuonna 2016 – Puolet kasvusta kertyi pk-yrityksistä

Korjaus 9.2.2018. Korjattu luku on merkitty punaisella

Suomessa toimi 357 000 yritystä vuonna 2016. Pieniä ja keskisuuria (pk) yrityksiä oli 350 000 eli 98 prosenttia yrityskannasta. Toimipaikkoja yrityksillä oli yhteensä 388 000, joista pk-yritysten toimipaikkoja oli 93 prosenttia.

Toimipaikkojen yhteenlaskettu tuotannon bruttoarvo oli 285 miljardia euroa. Tuotannon arvo oli 9 miljardia edellisvuotta parempi. Pk-yritysten toimipaikat tuottivat koko maan bruttoarvon kasvusta 51 prosenttia, eli 4,7 miljardia. Kasvun veturina olivat rakentamisen sekä eri palvelualojen pk-yritysten toimipaikat.

Pk-yritysten toimipaikkojen tuotannon bruttoarvon kasvun jakauma (%) vuonna 2016

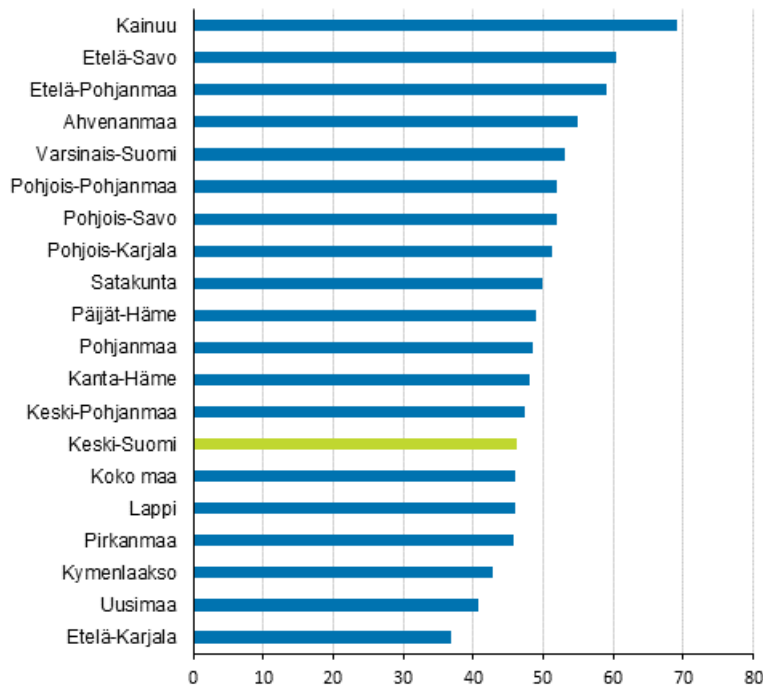

Tuotannon bruttoarvosta jäi tuotantokulujen (pl henkilöstökulut) vähentämisen jälkeen jalostusarvoa toimipaikoille yhteensä 103 miljardia euroa. Jalostusarvo kasvoi 5 miljardia vuodesta 2015. Jalostusarvo kasvoi kaikilla päätoimialoilla. Eniten kasvua kertyi teollisuudessa ja rakentamisessa, lähes miljardi euroa molemmilla toimialoilla.

Kasvulukuja kirjattiin lähes kaikissa maakunnissa. Uudenmaan jalostusarvo kasvoi 41 miljardista lähes 44 miljardiin. Koko maan kasvusta Uusimaa tuotti puolet.

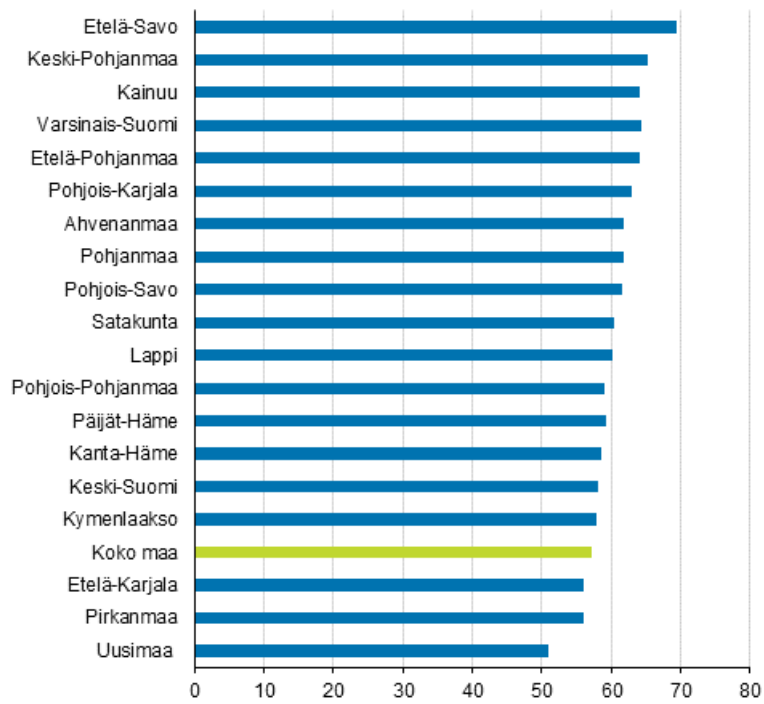
Pk-yritysten osuus maakunnan jalostusarvosta vaihteli 37 prosentin ja 70 prosentin välillä. Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa, Pohjois-Pohjanmaalla, Etelä-Savossa, Varsinais-Suomessa, Kainuussa, Ahvenanmaalla sekä Etelä-Pohjanmaalla pk-yritysten toimipaikoilta kertyi yli puolet alueen jalostusarvosta.

Pk-yritysten toimipaikkojen osuus (%) maakunnan jalostusarvosta vuonna 2016 (Korjattu 9.2.2018)

Yritysten toimipaikat työllistivät kokovuosityöllisyyden käsitteellä mitattuna 1,4 miljoonaa henkilöä. Koko teollisuuden osuus työllisistä oli 22 prosenttia, rakentamisen 11, kaupan 16 ja palvelujen 47. Alkutuotannon osuudeksi jäi 4 prosenttia. Pienten ja keskisuurten yritysten toimipaikat työllistivät 800 000 henkilöä eli 57 prosenttia toimipaikkojen koko henkilöstömäärästä. Pk-yritykset ovat merkittäviä työllistäjiä useassa eri maakunnassa.

Pk-yritysten toimipaikkojen osuus (%) maakunnan työllisistä vuonna 2016 (Korjattu 9.2.2018)

Yritysten Pk-kokoluokitus: [Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston laatuseloste.](#)

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Pk-yritysten toimipaikkojen osuus maakunnan henkilöstömäärästä ja jalostusarvosta v. 2015-2016 (Korjattu 9.2.2018).....	5
Tietojen tarkentuminen.....	6
Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Pk- yritysten toimipaikkojen osuus maakunnan henkilöstömäärästä ja jalostusarvosta v. 2015-2016 (Korjattu 9.2.2018)

Korjattu 9.2.2018. Korjatut luvut on merkitty punaisella.			
Maakunta	Vuosi	Pk-yritysten toimipaikkojen osuus-% alueen henkilöstöstä	Pk-yritysten toimipaikkojen osuus-% alueen jalostusarvosta
Ahvenanmaa	2016	62	55
	2015	61	52
Etelä-Karjala	2016	56	37
	2015	57	36
Etelä-Pohjanmaa	2016	64	59
	2015	62	56
Etelä-Savo	2016	69	60
	2015	69	61
Kainuu	2016	64	69
	2015	70	58
Kanta-Häme	2016	59	48
	2015	58	49
Keski-Pohjanmaa	2016	65	47
	2015	65	53
Keski-Suomi	2016	58	46
	2015	59	46
Kymenlaakso	2016	58	43
	2015	59	44
Lappi	2016	60	46
	2015	61	47
Pirkanmaa	2016	56	46
	2015	56	47
Pohjanmaa	2016	62	49
	2015	61	48
Pohjois-Karjala	2016	63	51
	2015	63	51
Pohjois-Pohjanmaa	2016	59	52
	2015	60	49
Pohjois-Savo	2016	61	52
	2015	62	51
Päijät-Häme	2016	59	49
	2015	54	47
Satakunta	2016	60	50
	2015	60	46
Uusimaa	2016	51	41
	2015	52	41
Varsinais-Suomi	2016	64	53
	2015	65	56
Koko maa	2016	57	46
	2015	58	46

Tietojen tarkentuminen

Tuotannon bruttoarvon tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä

	1 000 euroa		Muutos
	2016 ennakko	2016 lopullinen	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 908 653	1 979 818	3,7
C Teollisuus	104 152 899	104 152 899	0,1
10 Elintarvikkeiden valmistus	10 367 551	10 504 061	1,3
11 Juomien valmistus	1 115 546	1 119 699	0,4
13 Tekstiilien valmistus	511 532	484 464	-5,3
14 Vaatteiden valmistus	348 324	383 563	10,1
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	207 079	216 756	4,7
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	6 083 178	6 171 707	1,5
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	13 146 462	13 244 608	0,7
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1 138 869	1 138 883	0,0
19 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	6 294 886	6 293 126	0,0
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	6 785 584	6 670 763	-1,7
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	2 011 392	2 055 689	2,2
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	3 004 368	2 978 434	-0,9
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	2 923 988	2 976 279	1,8
24 Metallien jalostus	9 618 918	9 631 929	0,1
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	6 913 230	6 802 383	-1,6
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	8 123 042	8 130 304	0,1
27 Sähkölaitteiden valmistus	4 564 519	4 512 220	-1,1
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	12 381 441	12 423 586	0,3
29 Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	1 571 037	1 504 490	-4,2
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	2 166 890	2 169 945	0,1
31 Huonekalujen valmistus	1 076 917	1 057 586	-1,8
32 Muu valmistus	620 490	619 331	-0,2
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	3 177 657	3 182 085	0,1
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	8 662 522	8 262 817	-4,6
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätahuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	3 009 693	3 352 511	11,4

Tuotannon jalostusarvon tarkentuminen ennakon ja lopullisen tilaston välillä

	1 000 euroa		Muutos
	2016 ennakko	2016 lopullinen	%
B Kaivostoiminta ja louhinta	574 766	591 829	3,0
C Teollisuus	26 764 285	27 319 335	2,1
10 Elintarvikkeiden valmistus	2 047 144	2 179 468	6,5
11 Juomien valmistus	365 567	366 036	0,1
13 Tekstiilien valmistus	163 162	184 976	13,4
14 Vaatteiden valmistus	134 248	155 877	16,1
15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	72 122	71 923	-0,3
16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	1 081 509	1 133 148	4,8
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	2 717 862	2 904 571	6,9
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	410 628	406 315	-1,1
19 Koksen ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	712 974	772 069	8,3
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	1 890 079	1 888 954	-0,1

	1 000 euroa		Muutos
	2016 ennakko	2016 lopullinen	%
21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	1 273 144	1 294 102	1,6
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	1 015 304	1 016 171	0,1
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	952 132	1 026 050	7,8
24 Metallien jalostus	1 490 995	1 360 957	-8,7
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	2 510 864	2 406 364	-4,2
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	2 538 866	2 559 294	0,8
27 Sähkölaitteiden valmistus	1 444 970	1 388 936	-3,9
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	3 189 393	3 422 719	7,3
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	453 538	455 816	0,5
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	519 261	523 564	0,8
31 Huonekalujen valmistus	320 223	321 232	0,3
32 Muu valmistus	219 023	218 702	-0,1
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	1 241 277	1 262 089	1,7
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	3 711 838	3 585 414	-3,4
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto , jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	1 186 299	1 411 244	19,0

Alueellisen yritystoimintatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Alueellinen yritystoimintatilasto kuvaa Suomessa toimivien yritysten toimipaikkojen rakennetta ja toimintaa alueittain, toimialoittain ja kokoluokittain.

Perusmuuttujia ovat: toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstön lukumäärä, liikevaihto, tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo. Tilaston yhteydessä esitetään tilastotietoja myös julkisyhteisöjen toimipaikoista.

Toimipaikka

Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön toimipaikka.

Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys).

Varsinainen toimipaikka on yhden yrityksen tai yritystyyppisen yksikön omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja pääasiassa yhdenlaisia tavaroita tai palveluja tuottava yksikkö. Varsinaisella toimipaikalla on yleensä sekä henkilöstöä että liikevaihtoa.

Tilasto käsittää myös aputoimipaikat. Ne ovat toimipaikkoja, jotka tukevat yrityksen varsinaisten toimipaikkojen tuotantoa. Aputoimipaikka voi olla esimerkiksi varasto, hallinto- tai kuljetuspalveluja tuottava yksikkö. Aputoimipaikalla voi olla palkansaajia, mutta ei liikevaihtoa. Yrityksen varsinaiset toimipaikat kattavat aputoimipaikan liiketoimintakulut (sisäinen toimitus).

Toimipaikan alueellisena yksikkönä on sijaintikunta.

Henkilöstö

Henkilöstö sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen henkilötyövuosina mitattuna. Esimerkiksi läpi vuoden kokoaikaisena työskennelleen henkilön työpanos vastaa yhtä henkilötyövuotta. Vastaavasti esimerkiksi vuoden ajan puolipäiväisenä työskennellyt henkilö vastaa puolta henkilötyövuotta.

Liikevaihto

Varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetty alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan liikevaihdon lisäksi kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Bruttoarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- kauppatavaroiden hankinta

+ kauppatavaroiden varastomuutos

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmistevarastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- aine- ja tarvikeostot

- ostot muilta toimipaikoilta

+ ostovarastojen muutos

- ulkopuoliset palvelut

- liiketoiminnan muut kulut

= JALOSTUSARVO.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialaluokitukseen NACEen.

Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mitä toimintaa toimipaikalla eniten harjoitetaan.

Toimialaluokitus: <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Alueluokitus

http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index_alue.html

Kokoluokitukset

Henkilöstön suuruusluokka (hlöä)

0 - 4

5 - 9

10 - 19

20 - 49

100 – 199

200 -

Liikevaihdon suuruusluokka (tuhatta euroa)

0 - 39

40 - 99

100 - 100

200 - 999

1000 - 1999

2000 - 9999

10000-

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskuksen yritysrekisteri ylläpitää toimipaikkarekisteriä. Yritysrekisteri tiedustelee toimipaikkojen perustiedot (toimiala, sijainti, palkansaajat) seuraavilla tiedusteluilla:

* Yritysrekisterin monitomispaikkaisten yritysten tiedustelu

* Yritysrekisterin yksitomiipaikkaisten yritysten tiedustelu

* Toimipaikkarakenne- ja henkilötiedustelu

Toimipaikkojen yritystoimintaan liittyviä kyselyitä ovat:

* Teollisuuden T5 -toimipaikkakysely

* Toimipaikkayhdistelmä – kysely (TILKES kyselyn liite)

Kts. kyselyjen tietosisällöt: <http://tilastokeskus.fi/keruu/index.html>

T5 toimipaikkakysely kohdistuu yksittäiselle teolliselle toimipaikalle. Toimipaikkayhdistelmä – kysely kohdistuu rakentamisen, kaupan ja palvelualan yrityksille. Toimipaikkayhdistelmä käsittää useita yrityksen toimipaikkoja, jotka muodostavat kokonaisuuden toimialaluokan 2 numerotasolla.

Toimipaikkayhdistelmä kyselyillä kevennetään suurten monialayritysten vastausrasitetta.

Toimipaikkaprosessi jakaa kyselyihin kuulumattomille sekä toimipaikkayhdistelmiin kuuluville toimipaikoille yritystoiminnan tiedot menetelmällisesti. Menetelmässä käytetään hyväksi toimialakohtaisia muuttujakertoimia, jotka kerrotaan toimipaikan henkilöstömäärällä. Tämän jälkeen toimipaikkojen tiedot täsmäytetään skaalauksella toimipaikkayhdistelmän tai yrityksen tietoihin.

Toimialakohtaiset muuttujakertoimet on muodostettu regressioanalyysin avulla. Selittävänä muuttujana on yrityksen henkilöstön lukumäärä. Regressioanalyysin lähdeaineisto käsittää toimialapuhtaat yritykset.

Toimipaikkojen tiedon lähde tilastovuonna 2016 (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Teollisuus BCDE			Rakentaminen F		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%
T5 lomake	876	52 988	39	..	..	..
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	22 180	41 259	30	40 506	18 806	58
Toimipaikkayhdistelmä	793	10 157	7	74	821	3
Imputoitu	3 315	31 462	23	1 774	13 069	40
Yhteensä	27 164	135 866	100	42 354	32 696	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

Toimipaikkojen tiedon lähde tilastovuonna 2016 (liikevaihto miljoonaa euroa)

Päätoimiala	Kauppa G			Palvelut H-S		
	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%	Tp lkm	Liikevaihto	Liikevaihdon osuus -%
T5 lomake	..	..	..	..	..	..
Yksitoimipaikkainen ¹⁾	40 669	41 186	35	173 270	61 301	63
Toimipaikkayhdistelmä	2 134	23 623	20	1 552	5 129	5
Imputoitu	11 594	54 148	46	6 830	30 813	32
Yhteensä	54 397	118 957	100	181 652	97 243	100

1) Yksitoimipaikkaisen yrityksen tiedot siirtyvät suoraan toimipaikalle

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Toimipaikka-aineisto kattaa lähes kaikki toimialat. Tilastoyksiköiksi valitaan toimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 296 euroa vuonna 2016).

Maatalouden, metsä- ja kalatalouden (TOL A) maataloista ovat mukana tilat, joiden maataloustulos on tilastovuonna ylittänyt liikevaihdon tilastorajan. Metsätalouden toimialalta (TOL 02) tilastoyksiköksi valikoituvat toimipaikat, joiden tuotot metsätaloudesta ylittävät tilastorajan.

Toimipaikkatilasto ei kata toimialoja:

- * Tupakkatuotteiden valmistus (TOL 12)
- * Julkinen hallinto ja maanpuolustus (TOL O)
- * Kotitalouksien toiminta työnantajina (TOL T)
- * Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (TOL U)

Seuraavien toimialojen osalta esitetään vain toimipaikkojen lukumäärä ja henkilöstömäärä:

- * Kasvinviljely ja kotieläin- ja riistatalous (TOL 01)
- * Rahoitus- ja vakuutustoiminta (TOL K)

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Alueellisesta yritystoimintatilastosta tuotetaan vuosittain. Vuoden 2017 tiedot julkistetaan 20.12.2018.

5. Tietojen saatavuus

Alueellisen yritystoimintatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, kokoluokittain, kunnittain ja maakunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Px-Web palvelukannasta.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

Toimipaikkojen tiedoista tuotetaan myös erilaisia toimeksiantoja salaussääntöjen puitteissa. Lisätiedustelut: palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi.

Tutkijoiden on mahdollista käyttää mikrotason toimipaikka-aineistoa Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta.

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Alueellisen yritystoimintatilaston lukuja on tuotettu tilastovuodesta 2013 alkaen.

<http://tilastokeskus.fi/til/alyr/tau.html>

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Alueellinen yritystoimintatilasto käsittää Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston yritysten toimipaikat. Tietojen tarkistuksen yhteydessä toimipaikkojen vuositietoja verrataan yritysten tilinpäätöstietoihin.

Lisätietoja

Merja Kiljunen 029 551 3284
Vastaava tilastojohtaja:
Sami Saarikivi

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Alueellinen yritystoimintatilasto 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2342-6241 (pdf)